

2024 m. Audito Rūmų metinė ataskaita. Žodynėlis

Terminas	Paaiškinimas
ABAC	Elektroninė Komisijos sistema, skirta jos biudžeto ir apskaitos operacijoms valdyti.
<i>Acquis</i>	Visas ES teisynas, įskaitant teisės aktus, teismų sprendimus ir kitus teisinius dokumentus.
Agrarinės aplinkosaugos ir klimato srities įsipareigojimas	Bet kokia veikla iš tam tikro neprivalomos veiklos rūšių rinkinio, kuria siekiama daugiau, nei reikalaujama pagal aplinkosaugos reikalavimus, ir kurią vykdydami ūkininkai turi teisę gauti išmokas iš ES biudžeto.
Antrinis pardavimas	Akcininko akcijų pardavimas naujam investuotojui nekeičiant visos bendrovės nuosavybės.
Apimties ribojimas	Audito ataskaitoje nurodomos visos sritys, kurios nebuvo įtrauktos į audito nuomonę, nes auditorius negalėjo padaryti išvados.
Apyvartinių taršos leidimų prekybos sistema (ATLPS)	Rinkos mechanizmas, pagal kurį šiltnamio efektą sukeliančias dujas išmetančios organizacijos gali pirkti ir parduoti apyvartinius taršos leidimus.
Asignavimas	Biudžete konkrečiam tikslui atidėta suma. ES biudžetą sudaro įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai.
Asignuotosios pajamos	Į ES biudžetą iš Finansinio reglamento 21 straipsnyje išvardytų šaltinių sumokėtos lėšos, kurios gali būti naudojamos tik apibrėžtam tikslui pasiekti.
Asmeninės apsaugos priemonės (AAP)	Daiktai, pavyzdžiui, veido kaukės, pirštinės ir akių apsaugos priemonės, skirtos apsaugoti jas dėvintį asmenį nuo pavojaus sveikatai ar saugai.

Terminas	Paaiškinimas
Atestavimas	Tai metodas, kai audito patikrinimas teikiamas remiantis finansine informacija, kitais duomenimis ar konkrečiais audituojamo subjekto parengtais tvirtinimais.
Atidėjiny	Apskaitos terminas, kuriuo vadinamas į balansą įrašytas numatomo būsimo įsipareigojimo, kurio terminas arba suma yra neaiškūs, geriausias įvertis.
Atidėjinių norma	Patvirtinto finansinio įsipareigojimo procentinė dalis, kuri turi būti atspindėta kaip atidėjiny.
Atitikties auditas	Auditas, kuriuo, renkant įrodymus, siekiama nustatyti, ar veikla vykdoma laikantis taikytinų taisyklių ir kitų teisės aktų bei sutarčių ar susitarimų sąlygų.
Atitikties patvirtinimas	Procesas, per kurį Komisija patikrina, ar valstybė narė tinkamai naudojo turimas lėšas ir veiksmingai taikė savo valdymo ir kontrolės sistemas.
Atkarpos mokėjimas	Pagal sutartį mokėtinų palūkanų už obligaciją ar kitą skolos priemonę mokėjimas.
Atsako į koronaviruso grėsmę investicijų iniciatyva (CRII)	Europos struktūrinių ir investicijų fondų lėšų lankstaus naudojimo reaguojant į COVID-19 protrūkį priemonių rinkinys.
Atsietoji (pajamų) parama	ES išmokos ūkininkams, kurios nėra susietos su konkrečiu produkto gamyba.
Atsiskaitymas	Valstybei narei priklausančio likučio išmokėjimas arba lėšų susigrąžinimas iš valstybės narės siekiant užbaigti ES programą.
Audito institucija (AI)	Nepriklausomas nacionalinis subjektas, atsakingas už ES išlaidų programos sistemų ir operacijų auditą.

Terminas	Paaiškinimas
Audito seka	Duomenų judėjimo registravimas apskaitos arba administracinėje sistemoje, leidžiantis atsekti atskiras operacijas.
Bazinė pajamų parama tvarumui didinti (BISS)	Metinė tiesioginė išmoka ūkininkams už deklaruotą tinkamą finansuoti su gamyba nesusijusios žemės hektarą. 2023 m. ji pakeitė bazinės išmokos sistemą.
Bazinės išmokos sistema (BIS)	Ankstesnė ES žemės ūkio sistema, pagal kurią išmokos ūkininkams buvo mokamos remiantis tinkamos finansuoti žemės plotu. Ją pakeitė bazinė pajamų parama tvarumui didinti.
Bendra audito tarnyba (BAT)	Komisijos padalinys, atsakingas už projektų, finansuojamų pagal ES mokslinių tyrimų ir inovacijų bendrąsias programas, <i>ex post</i> auditą.
Bendra parama Europos regionų projektams (JASPERS)	Europos Komisijos, Europos investicijų banko ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banko techninės pagalbos partnerystė, kurios pagrindu šalims paramos gavėjoms teikiamos nepriklausomos konsultacijos dėl projektų, kurie bus svarstomi siekiant gauti ES bendrąjį finansavimą, rengimo.
Bendra programa	Europos kaimynystės priemonės programa, pagal kurią lėšos skiriamos kelioms tam tikras sąlygas atitinkančioms šalims, papildant jų pagrindinius finansinius asignavimus.
Bendra rizikos valdymo sistema (CRMF)	Valstybių narių atliekamo mutinio tikrinimo sistema, grindžiama mutinės administracijų keitimusi rizikos informacija ir analize.
Bendra saugumo ir gynybos politika (BSGP)	ES užsienio politikos dalis, pagal kurią daugiausia dėmesio skiriama saugumo ir gynybos pajėgumams.
Bendra stebėsenos ir vertinimo sistema (BSVS)	Bendros žemės ūkio politikos rezultatų vertinimo taisyklės ir procedūros.

Terminas	Paaiškinimas
Bendra žemės ūkio politika (BŽŪP)	Viena bendra ES politika žemės ūkio srityje, kurią sudaro subsidijos ir įvairios kitos priemonės, kuriomis siekiama užtikrinti apsirūpinimo maistu saugumą, deramą ES ūkininkų gyvenimo lygį, skatinti kaimo plėtrą ir apsaugoti aplinką.
Bendra žuvininkystės politika	ES žuvų ir žvejybos valdymo sistema, skirta tausiams žuvų ištekliams ir stabilioms žvejybos bendruomenės pajamoms užtikrinti.
Bendras atidėjinių fondas (BAF)	Fondas, iš kurio padengiami galimi įsipareigojimai, atsirandantys dėl finansinių priemonių, biudžeto garantijų ir finansinės paramos.
Bendras leidžiamas sužvejoti kiekis	Vykdant bendrą žuvininkystės politiką nustatomas didžiausias žuvų išteklių kiekis, kuris gali būti sužvejotas kiekvienais metais.
Bendras sąlygų režimas	Sistema, pagal kurią valstybė narė, norėdama gauti ES finansavimą, privalo laikytis teisinės valstybės principo.
Bendras bendrosios išimties reglamentas (BBIR)	ES reglamentas, kuriuo leidžiama taikyti tam tikrų rūšių valstybės pagalbos priemones, apie kurias nereikia pranešti Komisijai.
Bendroji įmonė (BJ)	ES įstaiga, įsteigta kartu su viešaisiais ir (arba) privačiais partneriais projektui ar veiklai mokslinių tyrimų ir technologijų srityje vykdyti.
Bendros maržos priemonė	ES speciali priemonė, pagal kurią į biudžetą galima įtraukti nepanaudotus ankstesnių metų asignavimus arba, kraštutiniu atveju, einamųjų arba būsimų metų asignavimus.
Bendrosios nacionalinės pajamos (BNP)	Standartinis šalies gerovės matas, grindžiamas pajamomis iš vidaus šaltinių ir užsienio.
Bendrujų nuostatų reglamentas (BNR)	Reglamentas, kuriuo nustatomos visiems penkiems Europos struktūriniais ir investicijų fondams taikomos taisyklės.
Bitininkystė	Mokslas ir praktika, kaip auginti bites.

Terminas	Paaiškinimas
Biudžeto garantija	Įsipareigojimas panaudoti ES biudžetą kompensuoti bet kokiems nuostoliams, patirtiems paramos gavėjui neįvykdžius savo įsipareigojimų, susijusių su paskola arba investicijomis į nuosavą kapitalą.
Biudžeto įvykdymo patvirtinimas	Kasmet Europos Parlamento priimamas sprendimas, kuriuo Komisijai suteikiamas galutinis patvirtinimas dėl biudžeto įvykdymo.
Biudžeto valdymo institucija	Šiuo terminu vadinamas Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba, jiems vykdant savo įgaliojimus priimti sprendimus ES biudžeto klausimais.
BNP aprašas	Procedūrų, statistinių duomenų ir kitų elementų, naudojamų BNP apskaičiuoti, sąrašas.
BNP išlyga	Pranešimas apie poreikį pakeisti tam tikrą metodiką, kurią valstybė narė taiko rengdama savo BNP duomenis, aspektą.
BNP pagrįsti nuosavi ištekliai	ES nuosavi ištekliai, kuriuos valstybės narės moka tiesiogiai pagal jų santykinę gerovę, įvertintą pagal bendrąsias nacionalines pajamas. Skiriasi priklausomai nuo sumos, kurios reikia biudžeto pajamų daliai subalansuoti.
BNP tikrinimo ciklas	Statistinių šaltinių ir metodų, naudojamų apskaičiuojant BNP tam tikru laikotarpiu, patikrinimas.
BŽŪP strateginis planas	ES valstybės narės įgyvendinant bendrą žemės ūkio politiką po 2020 m. parengtas dokumentas, kuriame išdėstyta, kaip ji ketina pasiekti savo tikslus, susijusius su bendrais šios politikos tikslais.
Darnaus vystymosi tikslai	Jungtinių Tautų darnaus vystymosi darbotvarkėje iki 2030 m. nustatyti 17 tikslų , kuriais skatinami visų šalių veiksmai žmonijai ir planetai itin svarbiose srityse.

Terminas	Paaiškinimas
Darnus vystymasis	Vystymasis atsižvelgiant į ilgalaikius reikalavimus, pavyzdžiui, rezultatų tvarumą, aplinkos ir gamtos išteklių išsaugojimą, socialinį bei ekonominį teisingumą.
Daugiamečiai žolynai	Žemės ūkio paskirties žemė, kurioje žolė ar kitokie žoliniai pašariniai augalai auginami ilgiau nei penkerius metus iš eilės.
Daugiametė finansinė programa (DFP)	Paprastai septyneriems metams sudarytas ES išlaidų planas, kuriame nustatyti prioritetai (remiantis politikos tikslais) ir viršutinės ribos pagal septynias pagrindines išlaidų kategorijas. Tai – struktūra, pagal kurią sudaromi metiniai ES biudžetai, nustatant kiekvienos išlaidų kategorijos išlaidų ribas.
<i>De minimis</i> valstybės pagalba	Valstybės pagalbos suma, kurios neviršijus nereikia Komisijos patvirtinimo.
Decentralizuota agentūra	Nepriklausoma ES įstaiga, įsteigta neribotam laikui kaip kompetencijos centras užduotims, padedančioms plėtoti ir įgyvendinti ES politiką, vykdyti.
Defliatorius	Statistikos priemonė, kuri naudojama istorinėms kainoms koreguoti atsižvelgiant į vėlesnę infliaciją, kad būtų galima palyginti skirtingų laikotarpių kainas.
Deleguotasis reglamentas	Teisiškai privalomas aktas, kuriuo Komisija naudojasi, siekdama papildyti arba iš dalies pakeisti neesmines ES teisės aktų dalis, pavyzdžiui, pateikti daugiau informacijos apie įgyvendinimo priemones.
Derybinė viešųjų pirkimų procedūra	Viešųjų pirkimų procedūra, kurioje dalyvauja ribotas dalyvių skaičius ir kurios metu pirkėjas gali derėtis dėl sutarties sąlygų.
Derybų skyrius	Viena iš svarbiausių <i>acquis</i> sričių stojimo derybose su šalimis kandidatėmis.

Terminas	Paaiškinimas
Didelės apimties projektas	ES finansuojamas projektas, kurio visa tinkamų finansuoti išlaidų suma viršija 50 milijonų eurų transporto, aplinkos ir energetikos sektoriuose.
Didinamasis poveikis	Kai tam tikras konkretaus indėlio, pavyzdžiui, ES investicijų ar garantijų, pokytis lemia didesnę išdirbio, pavyzdžiui, visų investicijų, pokytį.
Didžiausias pagalbos intensyvumas	Visa paramos suma, kuri gali būti išmokėta finansuojamai sričiai, išreikšta tinkamų finansuoti išlaidų procentine dalimi. Šis intensyvumas kiekvienos programos atveju skiriasi ir priklauso nuo įvairių veiksnių, pavyzdžiui, geografinės padėties.
Diversifikuota finansavimo strategija	ES finansavimo metodas, pagal kurį derinamos įvairios finansavimo priemonės ir būdai, užtikrinant aiškią komunikaciją su finansų rinkomis ir palaikant struktūrizuotus ryšius su bankais.
Dotacija	Parama iš ES biudžeto (paprastai negrąžinama) paramos gavėjo pagal tinkamą finansuoti projektą arba programą patirtoms išlaidoms padengti.
Duomenų bazė ARACHNE	Komisijos sukurta duomenų gavybos priemonė, skirta padėti vadovaujančiosioms institucijoms administruoti ir valdyti sanglaudos politikos fondus.
Efektyvumas	Geriausias naudotų išteklių, vykdytos veiklos ir pasiektų tikslų santykis.
EIB grupė	Europos investicijų bankas ir Europos investicijų fondas.
EIB išorės skolinimo įgaliojimas	EIB suteiktas įgaliojimas dalyvauti finansavimo operacijose šalyse partnerėse, suteikiant garantiją iš ES biudžeto.

Terminas	Paaiškinimas
Ekologinė sistema	Tiesioginių išmokų sistema, įtraukta į pasiūlymus dėl bendros žemės ūkio politikos po 2020 m., siekiant finansuoti ūkininkus, įsipareigojusius taikyti klimatui ir aplinkai nekenkiančią žemės ūkio praktiką.
Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė (EGADP)	ES finansinės paramos mechanizmas, kuriuo siekiama švelninti COVID-19 pandemijos ekonominį ir socialinį poveikį ir skatinti ekonomikos atsigavimą, taip pat spręsti iššūkius, kylančius siekiant žalesnės ir labiau skaitmenizuotos ateities.
Ekonominės veiklos vykdytojas	Asmuo arba subjektas, teikiantis produktą arba paslaugą už atlygį.
Ekonominis rezultatas	Metų rezultatas, nurodytas ES konsoliduotuosiose finansinėse ataskaitose, atspindintis skirtumą tarp pajamų ir išlaidų.
Ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas	Viešųjų pirkimų srityje – pasiūlymas, kuriuo siūlomas geriausias kainos ir kokybės santykis.
Ekonomiškumas	Tinkamo kiekio ir kokybės išteklių už geriausią kainą suteikimas tinkamu laiku.
Ekspertinės imties sudarymas	Kitaip nei statistinės atrankos atveju – procedūra, pagal kurią auditorius savo nuožiūra audito testams atlikti atranka vienetus iš populiacijos, kad būtų užtikrinta atitiktis iš anksto nustatytiems kriterijams.
ES muitinė	Siūloma decentralizuota agentūra, kurios pareigos apims į bendrąją rinką patenkančių prekių rizikos vertinimo koordinavimą ES lygmeniu.
ES muitinės duomenų platforma	Centralizuotas muitinės IT sistemų rinkinys, kuris pakeis šiuo metu valstybėse narėse galiojančią tvarką.
ES patikos fondas (ESPF)	ES administruojamas fondas, kuriame iš įvairių šaltinių sutelkiamos lėšos tarptautiniam reagavimui į ekstremaliąsias situacijas ar tebesitęsiančias krizes, paprastai besivystančiose šalyse, finansuoti.

Terminas	Paaiškinimas
ES skubiosios pagalbos Afrikai patikos fondas	ES patikos fondas stabilumui Sahelio regione (įskaitant Čado ežero baseiną), Somalio pusiasalyje ir Šiaurės Afrikoje remti ir prisidėti prie geresnio migracijos valdymo šalinant pagrindines jos priežastis.
ES užimtumo ir socialinių inovacijų programa (EaSI)	ES programa, kuria buvo remiami strategijos „Europa 2020“ užimtumo ir socialinės apsaugos ir įtraukties tikslai.
ES 13	13 valstybių narių, kurios į Europos Sąjungą įstojo nuo 2004 m. (Bulgarija, Čekija, Estija, Kroatija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Malta, Lenkija, Rumunija, Slovėnija ir Slovakija).
Etatų planas	Didžiausias galimas ES institucijos ar įstaigos darbo vietų skaičius pagal pareigybės ir darbo užmokesčio kategoriją.
eu-LISA	ES agentūra, atsakinga už visos ES didelės apimties vizų ir kelionių informacinių sistemų operacijų valdymą.
EURI priemonė	Speciali ES priemonė, kuri gali būti naudojama į biudžetą neįtrauktoms skolinimosi išlaidoms, susijusioms su Europos Sąjungos ekonomikos gaivinimo priemone (dažniau vadinama priemone „NextGenerationEU“), finansuoti.
Europos bankininkystės institucija (EBI)	ES agentūra, kuriai pavesta parengti suderintas finansų įstaigoms skirtas taisykles, skatinti priežiūros praktikos konvergenciją ir stebėti bei konsultuoti finansinių inovacijų ir perėjimo prie tvarių finansų klausimais.
Europos geostacionarinė navigacinė tinklo sistema (EGNOS)	Palydovinio ryšio sistema, kuri stiprina palydovinės navigacijos ir padėties nustatymo sistemų signalus visoje Europoje ir užtikrina, kad jie būtų tinkami naudoti saugai užtikrinti būtiniuose prietaikose, pavyzdžiui, aviacijos srityje.
Europos gynybos pramonės plėtros programa (EGPPP)	ES iniciatyva konkurencingumui ir inovacijoms gynybos pramonės srityje remti.

Terminas	Paaiškinimas
Europos infrastruktūros tinklų priemonė (EITP)	ES finansinės paramos priemonė, skirta tvariai tarpusavyje sujungtai infrastruktūrai energetikos, transporto ir informacinių ir ryšių technologijų sektoriuose kurti.
Europos investicijų fondas (EIF)	Specializuotas rizikos finansų visos Europos mažosioms ir vidutinėms įmonėms teikėjas. Priklauso EIB grupei.
Europos išorės veikslių tarnyba (EIVT)	Už užsienio ir saugumo politikos įgyvendinimą atsakinga ES diplomatinė tarnyba.
Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas (EJRŽF)	ES fondas, kuriuo padedama žvejams pereiti prie tvarios žuvininkystės, o pakrančių bendruomenėms – įvairinti savo ekonomiką.
Europos klimato, infrastruktūros ir aplinkos vykdomoji įstaiga (CINEA)	Vykdomoji įstaiga, valdanti įvairius ES klimato, infrastruktūros ir aplinkosaugos projektus ir programas.
Europos mokslinių tyrimų tarybos vykdomoji įstaiga (ERCEA)	ES įstaiga, atsakinga už Europos mokslinių tyrimų tarybos, pagrindinės ES mokslinių tyrimų finansavimo organizacijos, veiklą.
Europos nacionalinių ir regioninių sąskaitų sistema	ES apskaitos sistema, skirta tam, kad ekonomika būtų apibūdinta sistemingai ir išsamiai.
Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondas (EPLSAF)	ES fondas, kurio lėšomis remiami valstybių narių veiksmai teikiant pagalbą maistu ir kitą materialinę pagalbą neturtingiausiems visuomenės nariams.
Europos plėtros fondas (EPF)	Į bendrąjį biudžetą neįtrauktas Komisijos valdomas ES fondas, iš kurio buvo teikiama parama vystymuisi Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybėms ir užjūrio šalims ir teritorijoms, kurios per valstybes nares yra asocijuotos su ES.
Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondas atleistiems darbuotojams (EGF)	Fondas, įsteigtas remti atleistiems darbuotojams ir savarankiškai dirbantiems asmenims, kurių veikla nutrūko dėl ilgalaikių pasaulio prekybos pobūdžio pokyčių.

Terminas	Paaiškinimas
Europos regioninės plėtros fondas (ERPF)	ES fondas, kuriuo stiprinama ES ekonominė ir socialinė sanglauda, finansuojant investicijas regioniniams skirtumams mažinti.
Europos Sąjungos prieglobsčio agentūra (EUAA)	ES įstaiga, kuriai pavesta užtikrinti, kad valstybės narės teisingai taikytų ES prieglobsčio teisę.
Europos Sąjungos solidarumo fondas	Priemonė, kuria ES valstybėms narėms ir narystės siekiančioms šalims padedama reaguoti į gaivalines nelaimes ir ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas.
Europos Sąjungos teisėsaugos bendradarbiavimo agentūra (Europol)	ES įstaiga, remianti valstybių narių pastangas užkertant kelią terorizmui, kibernetiniams nusikaltimams ir kitoms organizuoto nusikalstamumo formoms ir vykdant su tuo susijusius tyrimus.
Europos Sąjungos teisėsaugos mokymo agentūra (CEPOL)	ES įstaiga, kuri rengia, įgyvendina ir koordinuoja teisėsaugos pareigūnų mokymus.
Europos socialinis fondas (ESF)	ES fondas, skirtas švietimo ir užimtumo galimybėms sudaryti ir žmonių, kuriems gresia skurdas, padėčiai pagerinti. Jį pakeitė „Europos socialinis fondas +“.
Europos solidarumo rezervas	Speciali ES priemonė, kuria ES valstybėms narėms ir narystės siekiančioms šalims padedama reaguoti į dideles gaivalines nelaimes ir ekstremaliąsias visuomenės sveikatos situacijas.
Europos strateginių investicijų fondas (ESIF)	Pagal Investicijų planą Europai EIB ir Komisijos sukurtas paramos mechanizmas, skirtas telkti privačiojo sektoriaus investicijoms į projektus, kurie yra strategiškai svarbūs ES.
Europos strateginių technologijų platforma (STEP)	ES priemonė, skirta pramonės sektoriui remti ir investicijoms į ypatingos svarbos technologijas skatinti.

Terminas	Paaiškinimas
Europos struktūriniai ir investicijų fondai (ESI fondai)	Penki pagrindiniai ES fondai, kurių bendromis lėšomis buvo remiama ekonominė plėtra visoje ES 2014–2020 m. laikotarpiu: Europos regioninės plėtros fondas, Europos socialinis fondas, Sanglaudos fondas, Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai ir Europos jūrų reikalų ir žuvininkystės fondas.
Europos struktūrinių ir investicijų fondų koordinavimo komitetas	Komisijos komitetas, įgaliotas aptarti, kaip turėtų būti įgyvendintos taisyklės, kuriomis reglamentuojami Europos struktūriniai ir investicijų fondai.
Europos sveikatos ir skaitmeninės ekonomikos vykdomoji įstaiga (HADEA)	Vykdomoji įstaiga, valdanti įvairius ES sveikatos ir skaitmeninimo projektus ir programas.
Europos žemės ūkio fondas kaimo plėtrai (EŽŪFKP)	ES fondas, skirtas ES įnašui į kaimo plėtros programas finansuoti.
Europos žemės ūkio garantijų fondas (EŽŪGF)	ES fondas, skirtas tiesioginėms išmokoms ūkininkams ir priemonėms, kuriomis reguliuojamos arba remiamos žemės ūkio rinkos, finansuoti.
<i>Ex post</i> vertinimas	Nepriklausomas užbaigto projekto ar programos veiksmingumo, efektyvumo, suderinamumo, aktualumo ir ES pridėtinės vertės vertinimas.
Faktinė atidėjinių norma	Galimų įsipareigojimų, kurie turi būti padengti iš bendro atidėjinių fondo, dalis.
Faktinė palūkanų norma / metinė analogiška norma (MAN)	Per metus apskaičiuota paskolos arba finansinio produkto palūkanų norma, palyginimui, kai palūkanos kaupiamos trumpesniais nei metų intervalais.
Fiksuotasis vieneto įkainis	Iš anksto nustatyta kaina už tam tikrą veiklos, išteklių, išdirbių ar rezultatų apimtį.
Fiksuotoji suma	Supaprastinto išlaidų apmokėjimo rūšis, kai atliekami visos sumos, o ne daliniai mokėjimai, pavyzdžiui, kompensuojant tinkamas finansuoti išlaidas, jei užbaigiama iš anksto nustatyta veikla ir (arba) gaunami išdirbiai.

Terminas	Paaiškinimas
Finansinė parama trečiosioms šalims	Mechanizmas (taip pat vadinamas „pakopiniu finansavimu“), pagal kurį pirminiai programos „Horizontas 2020“ dotacijų gavėjai gali toliau skirstyti lėšas kitoms organizacijoms ir įmonėms.
Finansinė pataisa	Priemonė, skirta biudžetui nuo netvarkingų ar dėl sukčiavimo atsiradusių išlaidų apsaugoti, nutraukiant lėšų teikimą ar jas susigrąžinant, kad būtų kompensuoti mokėjimai, kurie buvo klaidingai atlikti pagal ES remiamus projektus ar programas.
Finansinė priemonė / finansų inžinerijos priemonė	Finansinė parama iš ES biudžeto investicijų į nuosavą arba kvazinuosavą kapitalą, paskolų ar garantijų arba kitų rizikos pasidalijimo priemonių forma.
Finansinis ir administracinis pagrindų susitarimas (FAFA)	Susitarimas, kuriuo reglamentuojamas Komisijos ir JT bendradarbiavimas siekiant Tūkstantmečio vystymosi tikslų.
Finansinis reglamentas	Pagrindinės taisyklės, kuriomis reglamentuojamas ES biudžeto sudarymas, panaudojimas ir su tuo susiję procesai, pavyzdžiui, vidaus kontrolė, ataskaitų teikimas, auditas ir biudžeto įvykdymo patvirtinimas.
Finansinių ataskaitų sertifikatas (FAS)	Dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad išlaidos, kurias paramos gavėjai deklaravo mokėjimo prašymuose, yra tinkamos finansuoti.
Finansų tarpininkas	Subjektas, veikiantis kaip sąsaja tarp finansinės priemonės fondo valdytojo ir galutinių gavėjų.
<i>Frontex</i>	ES sienų ir pakrančių apsaugos agentūra.
GALILEO	ES pasaulinė palydovinė navigacijos sistema.
Galutinis gavėjas / gavėjas	Fizinis arba juridinis asmuo, galiausiai gaunantis naudos iš ES finansuojamos veiklos, kurią inicijavo arba vykdo ES paramos gavėjas.

Terminas	Paaiškinimas
Gamybinės investicijos	Investicijos, kurios užtikrina išlaidų grąžą tiek finansiškai, tiek didinant našumą, užimtumą, konkurencingumą ar inovacijas.
Geoerdvinė paramos paraiškų programa (GSAA)	Internetinė priemonė, skirta su plotu susietoms paramos žemės ūkiui paraiškoms teikti.
Geoerdvinių paraiškų sistema (GSA)	Sistema, pagal kurią paramos gavėjams leidžiama vizualiai nurodyti žemės plotus, už kuriuos jie prašo paramos. Prireikus integruota į paraiškų, teikiamų su gyvūnais susijusiai paramai gauti, sistemą.
Gera aplinkos būklė	Aukšti jūrų ir vandenynų sveikatos, biologinės įvairovės, produktyvumo ir ilgalaikio tvarumo standartai.
Geresnis reglamentavimas	Konceptija, kuria grindžiama ES politika ir teisėkūra, remiantis principais, pagal kuriuos reglamentavimo tikslai turėtų būti pasiekti kuo mažesnėmis sąnaudomis, o pats reglamentavimas turi būti nustatomas skaidriai, remiantis įrodymais ir dalyvaujant piliečiams bei suinteresuotiesiems subjektams.
Geros agrarinės ir aplinkosaugos žemės būklės standartai (GAAB)	Reikalavimų (kuriuos valstybės narės nustatė nacionaliniu ar regioniniu lygmeniu) dėl dirvožemio, vandens ir biologinės įvairovės apsaugos, kuriuos ūkininkai turi įvykdyti tam, kad gautų tam tikras išmokas pagal bendrą žemės ūkio politiką, rinkinys.
Gini koeficientas	Statistinės populiacijos nelygybės rodiklis, kuris, pavyzdžiui, rodo, kiek šalies turto ar pajamų pasiskirstymas skiriasi nuo visiškai vienodo pasiskirstymo.

Terminas	Paaiškinimas
Grąžintinas PVM	PVM, kurį apmokestinamasis asmuo gali išskaičiuoti iš mokesčių administratoriui mokėtino PVM, nes jis šią sumą už savo įsigytas prekes ir paslaugas jau sumokėjo.
Grynoji finansinė pataisa	Finansinė pataisa, pagal kurią valstybė narė turi grąžinti netvarkingas išlaidas į ES biudžetą, tiksliau, ta suma yra galutinai atimama iš ES finansavimo asignavimo.
Horizontalioji išlyga	Su kompleksiniu klausimu susijusi BNP išlyga, dėl kurios reikia atlikti valstybių narių priimtų sprendimų lyginamąją analizę.
Į jūrą išmetamas laimikis	Į jūrą išmetamos nepageidaujamos žuvis.
Įgaliojimo susitarimas	Komisijos ir asmens ar subjekto sudarytas susitarimas dėl ES lėšų įgyvendinimo taikant netiesioginio valdymo principą.
Indėlis	Finansinės, žmogiškosios, materialinės, administracinės ar reguliavimo priemonės, naudojamos projektui ar programai įgyvendinti.
Informacinis vizitas	Komisijos vizitas, rengiamas tam, kad būtų įvertintos apskaičiuotos valstybės narės bendrosios nacionalinės pajamos ir pagrindinių duomenų kokybė. Kartais Komisijos atstovus lydi kitų valstybių narių ekspertai.
Iniciatyva „Lanksti pagalba teritorijoms“ (FAST-CARE)	Iniciatyvos „Sanglaudos veiksmai dėl pabėgėlių Europoje“ (CARE) išplėtimas, kuriuo sanglaudos politikos finansavimui suteikiama papildoma parama ir didesnis lankstumas.
Integravimas	Sisteminis atsižvelgimas į konkrečius prioritetus (pavyzdžiui, lyčių lygybę, klimato apsaugą) visais politikos formavimo ir įgyvendinimo etapais.
Integruota administravimo ir kontrolės sistema (IAKS)	ES mechanizmas, kurį valstybės narės naudoja pagal bendrą žemės ūkio politiką ūkininkams mokamoms išmokoms valdyti ir tikrinti.

Terminas	Paaiškinimas
Integruoto sienų valdymo fondas (ISVF)	ES fondas, iš kurio teikiama parama sienų valdymo ir muitinio tikrinimo įrangai.
Integruotosios finansinės ir atskaitomybės ataskaitos (IFAR)	Komisijos parengtų ataskaitų dėl ES biudžeto rinkinys, kasmet teikiamas Parlamentui ir Tarybai vykdamas biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą. Jį sudaro metinė valdymo ir veiklos rezultatų ataskaita (MVVA), ES konsoliduotosios finansinės ataskaitos, ataskaita dėl tolesnių veiksmų, susijusių su biudžeto įvykdymo patvirtinimu, ir ilgalaikė ES biudžeto prognozė.
Intervencijos logika	Pasiūlymo tikslų, planuojamo indėlio ir veiklos ir numatomų rezultatų bei poveikio sąsajos.
Investicijos į nuosavą kapitalą	Į įmonę investuoti pinigai mainais į nuosavybės ir pelno dalį.
Įsipareigojimas	Biudžeto suma, skirta finansuoti konkrečiam išlaidų punktui, pavyzdžiui, sutarčiai ar susitarimui dėl dotacijos. Įsipareigojimas susijęs su atitinkamais įsipareigojimų asignavimais.
Įsipareigojimo panaikinimas	Komisijos vykdomas viso nepanaudoto įsipareigojimo ar jo dalies panaikinimas.
Įsipareigojimų asignavimas	Konkrečioms išlaidų punktams ES biudžete numatytų sumų metinė viršutinė riba.
Išankstinio finansavimo mokėjimas	Pinigų avansas nustatytai veiklai tam tikrą laikotarpį finansuoti.
Išdirbis	Tai, kas buvo padaryta ar pasiekta įgyvendinus projektą, pavyzdžiui, surengti mokymo kursai ar nutiestas kelias.
Išimčių registras	Dokumentas, kuriame registruojami nukrypimai nuo nustatytų kontrolės priemonių ir procedūrų, įskaitant priežastis ir poveikį.
Išlyga	Trūkumas, kurį generalinis direktorius nurodo metinėje veiklos ataskaitoje pateikiamame patikinimo pareiškime.

Terminas	Paaiškinimas
Išmokėjimo lygis	Visų lėšų, išmokėtų galutiniams gavėjams pagal finansinę priemonę, procentinė dalis.
Išmokėjimo modelis	Išmokų suma ir jų mokėjimo laikas.
Išorės siena	Siena, įskaitant oro uostus ir jūrų, ežerų ar upių uostus, tarp ES valstybės narės ir ES nepriklausančios šalies.
Išorės veiksmai	ES veikla, kurią vykdant teikiama pagalba ir plėtojami ryšiai su ES nepriklausančiomis šalimis, be kita ko, sudarant daugiašalius susitarimus, taip pat su regioninėmis ar pasaulinėmis organizacijomis.
Išstūmimas	Ekonominis poveikis, kai didėjant valdžios sektoriaus išlaidoms mažėja privačiojo sektoriaus investicijos.
Ištin svarbi pareigybė	Darbo vieta ar pareigos, susijusios su dideliu savarankiškumu ar vykdomaisiais įgaliojimais, kuriais galėtų būti piktnaudžiaujama siekiant asmeninės finansinės ar kitokios naudos.
Ištin svarbi tarpinė reikšmė	Vengrijos arba Lenkijos atveju – papildomi reikalavimai, susiję, pavyzdžiui, su korupcija, viešaisiais pirkimais arba teismų nepriklausomumu ir sprendimų priėmimu, kurie turi būti įvykdyti prieš šaliai gaunant EGADP finansavimą.
Įvertintas klaidų lygis	Statistinis klaidų lygio, paveikiančio populiaciją, įvertis, paremtas reprezentatyviosios operacijų imties testavimu.
Jaunimo garantijų iniciatyva	ES programa, pagal kurią bedarbiais tapusiems arba iš formaliojo švietimo sistemos pasitraukusiems jaunuoliams per keturis mėnesius pasiūlomos darbo arba profesinio mokymo galimybės.
Jaunimo užimtumo iniciatyva (JUI)	ES programa, kuria siekiama padėti nesimokančiam, nedirbančiam ir mokymuose nedalyvaujančiam jaunimui regionuose, kuriuose jaunimo nedarbo lygis yra aukštesnis kaip 25 %.

Terminas	Paaiškinimas
Kaimynystės, vystomojo ir tarptautinio bendradarbiavimo priemonė „Globali Europa“ (KVTBP „Globali Europa“)	Pagal 2021–2027 m. daugiametę finansinę programą įgyvendinama ES programa, kurią vykdant į vieną sujungiamos kelios išorės veiksmų priemonės.
Kaimo plėtrai skirta intervencinė priemonė	Paramos kaimo plėtrai priemonė, nustatant tinkamumo finansuoti sąlygų, kurias valstybė narė nurodė savo BŽŪP strateginiame plane, rinkinį.
Kaimo plėtros programa (KPP)	Komisijos patvirtintų daugiamečių nacionalinių arba regioninių tikslų ir veiksmų, padedančių įgyvendinti ES kaimo plėtros politiką, rinkinys.
Kaupiamoji apskaita	Apskaitos metodas, pagal kurį pajamos pripažįstamos tada, kai jos uždirbamos (o ne gaunamos), o išlaidos – tada, kai jos patiriamos (o ne apmokamos).
Kiekybiškai įvertinama klaida	Teikiant operacijų testavimo rezultatų ataskaitas, Audito Rūmų naudojama klasifikacija, kai gali būti išmatuota klaidos paveikta operacijos suma.
Klaida	Neteisingo skaičiavimo ar pažeidimo dėl teisinių ir sutartinių reikalavimų nesilaikymo rezultatas.
Klimato aspekto integravimas	Su klimatu susijusių aspektų įtraukimas į visas politikos sritis, priemones, programas ir fondus.
Komisijos tarnybų darbinis dokumentas (SWD)	Neprivalomas Komisijos dokumentas, parengtas diskusijoms institucijos viduje arba už jos ribų.
Kompleksinė parama	Mechanizmas, pagal kurį išmokos ūkininkams priklauso nuo to, kaip jie laikosi su aplinka, maisto sauga, gyvūnų sveikata, gerove ir žemės valdymu susijusių reikalavimų.
Konsoliduotosios finansinės ataskaitos	Vienas bendras dokumentas, kuriame apibendrintos visų ES institucijų, agentūrų ir įstaigų finansinės ataskaitos.

Terminas	Paaiškinimas
Kontrolinė tarpinė reikšmė	Konkretus reikalavimas, susijęs su valstybės narės audito ir kontrolės sistemomis, kuris turi būti įvykdytas prieš šaliai gaunant EGADP finansavimą.
Konvergencija	Procesas, kurio metu valstybės narės, norinčios įsivesti eurą, siekia atitikti konkrečius ekonominius ir reguliavimo kriterijus.
Kotonu susitarimas	ES, jos valstybių narių ir Afrikos, Karibų ir Ramiojo vandenyno valstybių sutartis, kuria skatinamas ekonominis, socialinis ir kultūrinis vystymasis, taika ir saugumas, taip pat stabili ir demokratinė politinė aplinka.
Lankstumo priemonė	Veiksmų, kurie negali būti finansuojami neviršijant biudžeto išlaidų viršutinių ribų, finansavimo šaltinis.
Leidimus suteikiantis pareigūnas	Asmuo, atsakingas už ES įstaigos pajamų ir išlaidų įgyvendinimą.
Lėšų įsisavinimas	ES finansavimo priėmimas valstybėje narėje, įvykdžius mokėjimo sąlygas.
Likutinis klaidų lygis / likutinis rizikos lygis / bendras likutinis klaidų lygis (LKL / LRL / BLKL)	Populiacijos dalis, kuri nėra laikoma tvarkinga, atsižvelgus į visų kontrolės procedūrų, susigrąžinimų ir pataisų poveikį.
Makrofinansinė parama (MFP)	Finansinės paramos, kurią ES teikia šalims partnerėms, patiriančioms mokėjimų balanso ar biudžeto sunkumų, forma.
Manevringumo marža	Nuosavų išteklių, reikalingų ES biudžetui finansuoti, ir nuosavų išteklių viršutinės ribos skirtumas, t. y. didesnė suma, iki kurios Komisija valstybių narių turi teisę prašyti lėšų papildomiems įsipareigojimams, pavyzdžiui, susijusiems su ES skola, įvykdyti.

Terminas	Paaiškinimas
Mažosios ir vidutinės įmonės (MVĮ)	Dydžio apibrėžtis, taikoma įmonėms ir kitoms organizacijoms, remiantis įdarbintų darbuotojų skaičiumi ir tam tikrais finansiniais kriterijais. Mažosiose įmonėse dirba mažiau kaip 50 darbuotojų, o apyvarta arba bendra balanso suma neviršija 10 milijonų eurų. Vidutinėse įmonėse dirba mažiau nei 250 darbuotojų, apyvarta neviršija 50 milijonų eurų, o bendra balanso suma – 43 milijonų eurų.
Metaduomenys	Duomenys, kuriais apibrėžiami ir apibūdinami kiti duomenys.
Metinė įgyvendinimo ataskaita (MĮA)	Valstybės narės Komisijai teikiama ataskaita, kurioje nurodomi visų ES išlaidų programų finansiniai duomenys, rodikliai, tarpinės ir siektinos reikšmės.
Metinė kontrolės ataskaita (MKA)	Audito institucijos parengtas dokumentas, teikiamas Komisijai kaip valstybės narės metinio patikinimo dokumentų rinkinio dalis.
Metinė valdymo ir veiklos rezultatų ataskaita (MVVA)	Komisijos rengiama ES biudžeto valdymo ir pasiektų rezultatų ataskaita, kurioje apibendrinama jos generalinių direktoratų ir vykdomųjų įstaigų metinėse veiklos ataskaitose pateikta informacija.
Metinė veiklos ataskaita (MVA)	Ataskaita, kurią rengia kiekvienas Komisijos generalinis direktoratas, ES institucija ir įstaiga ir kurioje nurodoma, kaip jie vykdė veiklą siekdami savo tikslų ir kaip panaudojo savo finansinius ir žmogiškuosius išteklius.
Metinė veiklos rezultatų ataskaita (MVA)	Valstybės narės Komisijai teikiama BŽŪP strateginio plano įgyvendinimo ataskaita.
Metinis periodiškumas	Biudžeto principas, pagal kurį biudžetas turi būti surinktas ir panaudotas per finansinius metus, kuriems jis sudarytas.
Mobilumas mokymosi tikslais	Studijos ar mokymasis kitoje šalyje.

Terminas	Paaiškinimas
Mokėjimo agentūra (MA)	Valstybės narės paskirta įstaiga ES žemės ūkio išlaidoms administruoti.
Mokėjimų asignavimas	Suma, skirta mokėjimui atlikti, kai bus įvykdytos atitinkamos sąlygos.
Muitinės patikros po prekių išleidimo / tikrinimai po prekių išleidimo	Muitinės patikros, atliekamos muitinei išleidus prekes.
Muitinio tikrinimo įrangos priemonė	Integruoto sienų valdymo fondo dalis, kuria remiamas muitiniams tikrinimams naudojamos įrangos pirkimas, priežiūra ir modernizavimas.
Muitų nepriemoka	Visos ekonomikos mastu tikėtino importo maito ir faktiškai surinktos sumos skirtumas.
MVĮ iniciatyva	Bendra Komisijos ir Europos investicijų fondo finansinė priemonė, kuria siekiama sudaryti palankesnes sąlygas mažosioms ir vidutinėms įmonėms gauti finansavimą.
Nacionalinis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas (NEGADP)	Dokumentas, kuriame išdėstytos valstybės narės planuojamos reformos ir investicijos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę.
Nacionalinis koordinavimo centras (NKC)	Įstaiga, koordinuojanti valstybių narių sienų stebėjimo institucijų veiklą ir padedanti joms keistis informacija tarpusavyje ir su <i>Frontex</i> .
Nacionalinis skatinamojo finansavimo bankas arba įstaiga	Finansų įstaiga, vyriausybės įsteigta ekonominei plėtrai finansuoti.
Neapibrėžtasis įsipareigojimas	Mokėjimo įsipareigojimas, kuris gali atsirasti priklausomai nuo būsimo įvykio rezultatų.
Neaptikimo rizika	Rizika, kad atliekant audito testus nebus nustatyta klaidų arba trūkumų.
NEET	Nedirbantis, nesimokantis ar mokymuose nedalyvaujantis asmuo.
Negrąžintina parama	Lėšos, kurių nereikia grąžinti.

Terminas	Paaiškinimas
Neišspręstas TNI klausimas	Komisijos pareikšta išlyga dėl TNI duomenų valstybės narės pajamų sąskaitose.
Neįvykdyti įsipareigojimai	Prisiimtų įsipareigojimų, pagal kuriuos mokėjimai dar nėra atlikti, suma.
Nemobilizuojamas rezervas	Panaikinti iš Europos plėtros fondų skirti ištekliai, kurie gali būti pakartotinai panaudoti tik gavus vieningą Tarybos pritarimą konkrečioms tikslams, o to nepadarius jie grąžinami valstybės narėms.
Neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų kiekiu pagrįsti nuosavi ištekliai	ES nuosavi ištekliai, kurie apskaičiuojami vieneto vertę pritaikius kiekvienai kiekvienoje valstybėje narėje susidariusių neperdirbtų plastiko pakuočių atliekų tonai.
Netiesioginės išlaidos	Išlaidos, pavyzdžiui, pridėtinės išlaidos arba kitos administracinės išlaidos, kurias patiria paramos gavėjas ir kurios nėra tiesiogiai susijusios su ES projektu ar veiksmu.
Netiesioginis valdymas	ES biudžeto vykdymo metodas, kai Komisija paveda vykdymo užduotis kitiems subjektams (pavyzdžiui, ES nepriklausančioms šalims ir tarptautinėms organizacijoms).
Nuosavi ištekliai	ES biudžetui finansuoti skirtos lėšos.
Operacija	ES sąskaitose užregistruota operacija, pavyzdžiui, atliktas mokėjimas arba gautos pajamos.
Ortografinė nuotrauka	Aerofotografinė nuotrauka, kuri, siekiant užtikrinti atstumų matavimų tikslumą, yra pakoreguota taip, kad būtų neutralizuotas dėl aukščio, posvyrio ir paviršiaus reljefo susidaręs nuokrypis.

Terminas	Paaiškinimas
Pagrindinis veiklos rezultatų rodiklis (PVRR)	Kiekybinis matas, kuriuo parodomi veiklos rezultatai, palyginti su pagrindiniais tikslais.
Papildoma perskirstomoji pajamų parama tvarumui didinti (CRISS)	Papildoma tiesioginė išmoka, mokama už pirmuosius kelis tinkamos finansuoti žemės hektarus, kuriuos deklaravo ūkininkai, turintys teisę į bazinę pajamų paramą tvarumui didinti, siekiant pajamų paramą perskirstyti iš didesnių ūkių mažesniems ar vidutiniams ūkiams.
Papildomumas	Principas, pagal kurį ES finansavimas nacionalines išlaidas turi papildyti, o ne jas pakeisti.
Parama biudžetui	Tiesioginis ES pagalbos pervedimas į šalies partnerės nacionalinį išdą, atsižvelgiant į tam tikras sąlygas.
Parama nedarbo rizikai dėl ekstremaliosios situacijos mažinti (SURE)	ES skolinimo schema, kuria remiamos darbo išsaugojimo priemonės, siekiant sumažinti nedarbą ir pajamų praradimą dėl COVID-19 pandemijos.
Paramos gavėjas	Fizinis ar juridinis asmuo, kuris gauna dotaciją arba paskolą iš ES biudžeto projektui arba programai įgyvendinti.
<i>Pari passu</i>	Principas, pagal kurį, vykdant nemokumo procesą, neapsaugotiems kreditoriams likęs paskirstyti turtas paskirstomas proporcingai pagal kiekvienam kreditoriui mokėtiną skolą.
Partnerystės susitarimas	ES išlaidų programos kontekste tarp Komisijos ir valstybės narės arba vienos ar kelių ES nepriklausančių šalių) sudarytas susitarimas, kuriame nustatomi, pavyzdžiui, strateginiai planai, investavimo prioritetai arba prekybos ar paramos vystymuisi teikimo sąlygos.
Pasidalijamasis valdymas	ES biudžeto lėšų panaudojimo metodas, kai, priešingai nei tiesioginio valdymo atveju, Komisija užduočių vykdymą perduoda valstybėms narėms, išlaikydama galutinę atsakomybę.

Terminas	Paaiškinimas
Paskolų programos „Erasmus+“ magistrantūros studijoms garantijų sistema	Europos investicijų fondo Europos Komisijos vardu įgyvendinama iniciatyva, pagal kurią teikiamos garantijos paskoloms, skirtoms magistrantūros studijoms užsienyje, todėl studentams lengviau gauti finansavimą.
Patikimas finansų valdymas	Išteklių valdymas pagal ekonomiškumo, efektyvumo ir veiksmingumo principus.
Patikimumo intervalas	Statistinis imties rezultatų tikslumo matas, naudojamas apskaičiuojant klaidų lygį.
Patikinimo dokumentų rinkinys	Dokumentų rinkinys, kurį valstybė narė teikia Komisijai dėl ESI fondų ir kurį sudaro metinės finansinės ataskaitos, santrauka, kontrolės ataskaita, valdymo pareiškimas ir audito nuomonė.
Patikinimo pareiškimas	Komisijos generalinio direktoriaus metinėje veiklos ataskaitoje pateiktas pareiškimas dėl finansinių ataskaitų išsamumo ir tikslumo, jose atspindimų operacijų teisėtumo ir tvarkingumo, vidaus kontrolės sistemų veikimo ir patikimo finansų valdymo principų laikymosi.
Patikinimo pareiškimas (PP)	Audito Rūmų metinėje ataskaitoje skelbiamas pareiškimas, kuriame Audito Rūmai pateikia savo audito nuomonės dėl ES finansinių ataskaitų patikimumo ir jose atspindimų operacijų tvarkingumo.
Patikinimo užduotis	Audito, kurį atlikus pateikiama nuomonė dėl audito dalyko, pavyzdžiui, finansinių ataskaitų rinkinio patikimumo arba operacijų tvarkingumo, tipas.
Patikos fondas „Bêkou“	ES patikos fondas Centrinės Afrikos Respublikos stabilizavimui ir atstatymui remti.
Patikros vykdanč stebėseną	Palydovų duomenų naudojimas, siekiant reguliariai stebėti žemės ūkio veiklą ir nustatyti galimus atvejus, kai ūkininkai nesilaiko tiesioginių išmokų sistemos taisyklių.

Terminas	Paaiškinimas
Pažeidimas	ES (arba atitinkamų nacionalinių) taisyklių ar sutartinių įsipareigojimų pažeidimas.
Pažeidimo nagrinėjimo procedūra	Procedūra, kai Komisija taiko veiksmus prieš bet kurią ES valstybę narę, kuri nevykdo savo įsipareigojimų pagal ES teisę.
Pereinamojo laikotarpio priemonė	Priemonė, kuria užtikrinamas finansavimo tęstinumas pereinant iš vienos ES finansavimo sistemos į kitą.
Perkamoji galia	Nustatytos pinigų sumos vertė, išreikšta prekių ir paslaugų kiekiu, kurį galima už tą sumą įsigyti.
Perkėlimas	Nepanaudotų biudžeto asignavimų perkėlimas iš vienu finansinių metų į kitus, atsižvelgiant į tam tikras sąlygas.
Perkėlimas	Pabėgėlių perkėlimas iš šalies, kurioje jie pateikė prieglobsčio prašymą, į kitą šalį, kuri sutiko juos priimti ir galiausiai leidžia jiems nuolat įsikurti.
Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa	Programa, kuria saugomos ir propaguojamos asmenų teisės bei vertybės ir skatinamas demokratinis dalyvavimas, visų pirma remiant nevyriausybinės organizacijas.
Piniginio vieneto atranka (PVA)	Statistinis imties sudarymo metodas, pagal kurį tikimybė pasirinkti konkrečią operaciją yra proporcinga operacijos dydžiui.
Porinės veiklos vykdymas	Gebėjimų specializuotose srityse stiprinimo mechanizmas, pagal kurį šalies partnerės įstaiga gauna paramą iš analogiškos institucijos ES valstybėje narėje.
Potenciali šalis kandidatė	Šalis ar teritorija, kuri turi aiškia perspektyvą ateityje įstoti į ES, tačiau kuriai dar nesuteiktas šalies kandidatės statusas.
Poveikio vertinimas	Galimo (<i>ex ante</i>) arba faktinio (<i>ex post</i>) politikos iniciatyvos arba kitų veiksmų poveikio analizė.

Terminas	Paaiškinimas
Poveikis	Užbaigto projekto ar programos ilgalaikiai padariniai, kurie gali būti socialiniai ir ekonominiai, aplinkos ar finansiniai.
Pridėtinės vertės mokesčiu (PVM) pagrįsti nuosavi išteklių	ES nuosavi išteklių, kuriuos sudaro nustatyta kiekvienos valstybės narės surinkto PVM dalis (pareikalavimo tarifas).
Pridėtinės vertės mokestis (PVM)	Netiesioginis vartojimo mokestis, taikomas prekių gamybai bei platinimui ir paslaugų teikimui, kurį galiausiai moka galutinis vartotojas.
Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondas (PMIF)	ES fondas, kurio paskirtis – remti valstybių narių bendros prieglobsčio ir migracijos politikos, įskaitant migracijos valdymo gerinimo priemones, plėtojimą.
Prieglobstis	Apsauga, kurią valstybė suteikia kitos šalies asmenims, bėgantiems nuo persekiojimo arba didelio pavojaus.
Prieštaravimo procedūra	Procedūra, kurios metu Komisija su tikrinama įstaiga ar padaliniu aptaria savo kontrolės patikrų rezultatus, siekdama užtikrinti, kad jie būtų tinkamai pagrįsti.
Priežiūrinio tikrinimo ir vertinimo procesas (SREP)	Metinis didelių bankų, kuriuos tiesiogiai prižiūri ECB, rizikos vertinimas, didžiausią dėmesį skiriant šioms aspektams: verslo modeliui, vidaus valdymui, rizikai kapitalui ir rizikai likvidumui.
Principas, kad nė vieno kreditoriaus padėtis neturi būti blogesnė	Principas, pagal kurį nė vienas kreditorius neturėtų patirti didesnių nuostolių, nei būtų patyręs tuo atveju, jei žlunganti finansų įstaiga būtų likviduota iškeliant įprastinę bankroto bylą, o ne pertvarkymo procedūrą.
Prioritetinė kryptis	Pagrindinis veiksnių programos tikslas, suskirstytas į vieną ar daugiau investavimo prioritetų.
Prioritetinė sritis	Antrojo lygmens ES kaimo plėtros prioritetas.

Terminas	Paaiškinimas
Prisitaikymo prie „Brexit’o“ rezervas	Fondas, skirtas padėti JK išstojimo iš ES labiausiai paveiktoms valstybėms narėms, regionams ir pramonės šakoms šalinti neigiamus „Brexit’o“ padarinius.
Pritraukimas	Ekonominis poveikis, kai didėjant valdžios sektoriaus išlaidoms didėja privačiojo sektoriaus investicijos ir stiprėja ekonomikos augimas.
Programa	Priemonės, kuriomis įgyvendinami konkretūs ES politikos tikslai, paprastai vykdant bendrai finansuojamus projektus.
Programa „Erasmus+“	ES programa, skirta švietimui, mokymui, jaunimui ir sportui Europoje remti, visų pirma suteikiant galimybę universitetų studentams studijuoti ir įgyti patirties užsienyje.
Programa „ES – sveikatos labui“	2021–2027 m. ES sveikatos veiksmų planas.
Programa „Europos horizontas“	2021–2027 m. laikotarpio ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programa.
Programa „Horizontas 2020“	2014–2020 m. laikotarpio ES mokslinių tyrimų ir inovacijų programa.
Programa LIFE	Finansinė priemonė, kuria remiamas ES aplinkos ir klimato politikos įgyvendinimas bendrai finansuojant projektus valstybėse narėse.
Programavimo laikotarpis	Laikotarpis, per kurį planuojama ir įgyvendinama ES išlaidų programa.
Programos ataskaita	Metinio biudžeto projekte Komisijos prašomų veiklos asignavimų kiekvienai išlaidų programai pagrindimas, remiantis ankstesnių metų įgyvendinimu, vertinamu pagal rodiklius.
Programos sąmata	Šalies partnerės parengtas ir Europos Komisijos patvirtintas dokumentas, kuriame nustatyta, kokia bendradarbiavimo ar vystymo veikla turi būti įvykdyta ir kokie finansiniai, žmogiškieji ir materialiniai ištekliai yra būtini.

Terminas	Paaiškinimas
Programos šalys („Erasmus+“)	ES valstybės narės, Islandija, Lichtenšteinas, Norvegija, Serbija, Šiaurės Makedonija ir Turkija.
Programos veiklos rezultatų ataskaita (PVA)	Metinės valdymo ir veiklos rezultatų ataskaitos priedas, kuriame pateikiama visų ES išlaidų programų įgyvendinimo ir veiklos rezultatų apžvalga.
Programų institucijos	Bendras terminas, apimantis vadovaujančiąsias, tvirtinančiąsias ir audito institucijas sanglaudos išlaidų srityje.
Programų veiklos rezultatų apžvalga	Metinės valdymo ir veiklos rezultatų ataskaitos priedas, kuriame apibendrinamos visos programų ataskaitos, įskaitant pasirinktus programų rodiklius.
PVM bazė / PVM apskaičiavimo bazė	Bendra prekių ir paslaugų, kurioms taikomas PVM, vertė.
PVM išlyga	Išlyga dėl valstybės narės PVM pagrįstų nuosavų išteklių apskaičiavimo.
PVM pareikalavimo tarifas	Procentinis dydis, taikomas kiekvienos valstybės narės PVM apskaičiavimo basei PVM pagrįstiems nuosaviems ištekliams apskaičiuoti.
REACT-EU	Priemonės „NextGenerationEU“ programa, pagal kurią esamoms sanglaudos politikos programoms teikiamas papildomas finansavimas, siekiant remti atsigavimą po krizės, kartu skatinant žaliąją ir skaitmeninę pertvarką.
Reglamentas „Omnibus“	2018 m. peržiūrėtas Finansinis reglamentas, kuriuo keičiamos ir supaprastinamos ES finansinės taisyklės ir biudžeto valdymas.
Reikšmingos žalos nedarymo principas	Principas, pagal kurį investicinės priemonės turėtų nedaryti labai žalingo poveikio aplinkai.
Reikšmingumo riba	Lygis, kurį viršijus laikoma, kad audituotoje populiacijoje ar finansinių ataskaitų rinkinyje nustatytos klaidos turi įtakos tikslumui ir patikimumui.

Terminas	Paaiškinimas
Reprezentatyviosios statistinės imties sudarymas	Statistinių metodų taikymas, siekiant sudaryti imtį, kuri atspindi populiacijos, iš kurios ji buvo atrinkta, ypatumus.
Reprezentatyvusis klaidų lygis	Statistinis klaidų lygio, darančio poveikį audito populiacijai, įvertis, pagrįstas reprezentatyviosios šios populiacijos operacijų imties testavimu.
Rezultatas	Užbaigus projektą ar programą iš karto pasireiškiantis poveikis, pavyzdžiui, geresnis kursų dalyvių įsidarbinamumas ar geresnis susisiekimasis nutiesus naują kelią.
Rezultatų rodiklis	Išmatuojamas kintamasis, kuris suteikia informacijos, pagal kurią galima įvertinti tiesioginį remiamų projektų poveikį tikslinei populiacijai.
Ribota viešųjų pirkimų procedūra	Viešųjų pirkimų procedūra, kurioje gali dalyvauti tik atrinkti konkurso dalyviai.
Rinkos priemonė	Viešoji intervencija žemės ūkio rinkose, skirta kainų sumažėjimo padariniams ir struktūriniais sunkumams švelninti teikiant specialią sektorinę paramą (pavyzdžiui, vaisių ir daržovių, vyno ir pieno teikimo mokykloms).
Rio rodiklis	EBPO nustatytas rodiklis, skirtas įvertinti, kaip vykdamas veiklą padedama siekti trijų JT Rio de Žaneiro konvencijų tikslų.
Sąjungos civilinės saugos mechanizmas („rescEU“)	Sistema, kuria siekiama stiprinti ES ir jos valstybių narių veiklos koordinavimą ir bendradarbiavimą gaivalinių ir žmogaus sukeltų nelaimių prevencijos, pasirengimo joms ir reagavimo į jas srityje.
Sąjungos muitinės kodeksas	Pagrindinis ES muitų teisės aktas.
Sąjungos veiksmai	Prieglobsčio, migracijos ir integracijos fondo atveju tai projektas, kuriame dalyvauja kelios valstybės narės arba kuris yra ypač svarbus ES.

Terminas	Paaiškinimas
Sąlyginis metodas	Komisijos metodas, taikomas kelių paramos teikėjų projektams, kai ES įnašas yra sujungiamas su kitų paramos teikėjų lėšomis ir nėra priskiriamas konkrečioms išlaidų punktomis. Laikoma, kad ES išlaidų tinkamumo finansuoti reikalavimai yra įvykdyti, jei visų kitų paramos teikėjų įnašų pakanka visoms išlaidoms, kurios laikomos netinkamomis finansuoti pagal ES taisykles, padengti.
Sanglaudos fondas (SF)	ES fondas, skirtas ekonominiams ir socialiniams skirtumams ES mažinti, finansuojant investicijas į aplinkos apsaugą ir transportą valstybėse narėse, kuriose bendrosios nacionalinės pajamos vienam gyventojui nesiekia 90 % ES vidurkio.
Sanglaudos šalis	ES valstybė narė, atitinkanti Sanglaudos fondo paramos skyrimo reikalavimus.
Sanglaudos veiksmai dėl pabėgėlių Europoje (CARE)	Mechanizmas, kurį taikant skubiai perskirstomas finansavimas, kad valstybės narės ir regionai galėtų teikti skubią paramą nuo karo Ukrainoje bėgantiems žmonėms.
Sąskaitų patvirtinimas	Metinis procesas, per kurį Komisija, atlikusi patikras, patvirtina įgyvendinančiųjų institucijų ir partnerių prašomas apmokėti sumas.
Saugoma jūrų teritorija	Įstatymu ar kitu būdu nustatyta teritorija, skirta biologinei įvairovei, gamtos ištekliams ir kultūros paveldo vietovėms apsaugoti ir išlaikyti.
Sąveikumas	Sistemos gebėjimas palaikyti ryšį ir dirbti su kitomis sistemomis, be kita ko, keičiantis duomenimis.
Sertifikavimo įstaiga	Žemės ūkio išlaidų srityje tai viešasis arba privatusis subjektas, valstybės narės paskirtas patvirtinti akredituotos mokėjimo agentūros metinių finansinių ataskaitų patikimumą bei jose atspindimų operacijų teisėtumą ir tvarkingumą.

Terminas	Paaiškinimas
Siektina reikšmė	Kiekybinis matmuo, kuriuo vertinama valstybės narės pažanga, padaryta įgyvendinant konkrečią ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytą reformą arba investiciją.
Sienų valdymo ir vizų politikos finansinės paramos priemonė (SVVP)	Integruoto sienų valdymo fondo dalis, pagal kurią remiamas ES išorės sienų valdymas sudarant palankesnes sąlygas teisėtam keliavimui ir užkertant kelią migracijos ir saugumo rizikai.
Skubios paramos priemonė (SPP)	Komisijos tiesiogiai valdoma finansinė priemonė, naudojama teikiant paramą Europos Sąjungoje didelės krizės ar nelaimės atveju.
Solidarumo ir neatidėliotinos pagalbos rezervas (SEAR)	ES speciali priemonė, skirta reaguoti į ekstremaliąsias situacijas, susidariusias dėl didelių gaivalinių nelaimių, visuomenės sveikatos krizių ir ginkluotųjų konfliktų.
Speciali priemonė	Priemonė, pagal kurią ES gali sutelkti papildomų lėšų reaguodama į nenumatytus įvykius, pavyzdžiui, krizes ir ekstremaliąsias situacijas.
Statistinis imties sudarymas	Statistiškai pagrįstas imties sudarymo metodas, naudojamas atliekant audito testus, siekiant pateikti reprezentatyvius rezultatus.
Strategija „Europa 2020“	2010 m. pradėta įgyvendinti ES dešimties metų strategija, kurios tikslas – skatinti ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą.
Stratifikacija	Imties sudarymo metodas, pagal kurį populiacija padalijama į mažesnius pogrupius (sluoksnius), turinčius bendrų ypatumų.
Subalansuojantys nuosavi ištekliai	Papildomas pajamų šaltinis, kuriuo siekiama subalansuoti ES biudžeto pajamas ir išlaidas.
Sukčiavimas	Tyčinis ir neteisėtas apgaulės naudojimas siekiant įgyti materialinės naudos atimant iš kitos šalies turtą ar pinigus.

Terminas	Paaiškinimas
Suminė likutinė rizika	Išlaidos, kurios išlieka netvarkingos programavimo laikotarpio pabaigoje, pritaikius visas taisomąsias priemones.
Supaprastintas išlaidų apmokėjimas (SIA)	Metodas, pagal kurį dotacijos suma nustatoma taikant tokius metodus kaip fiksuotieji vieneto įkainiai, finansavimas taikant fiksuotąją normą arba fiksuotosios sumos, o ne atsižvelgiant į faktines paramos gavėjo patirtas išlaidas.
Susietoji (pajamų) parama	Metinė tiesioginė išmoka už tinkamą finansuoti gyvulį arba žemės hektarą, mokama ūkininkams konkrečiuose sektoriuose, siekiant įveikti sunkumus, kylančius dėl pastangų didinti konkurencingumą, tvarumą ar kokybę.
Susigrąžinimo nurodymas	Dokumentas, kuriuo reikalaujama sumokėti mokėtiną sumą.
Susitarimas dėl įnašo	Komisijos ir kitos tarptautinės organizacijos sudarytas susitarimas dėl lėšų įgyvendinimo taikant netiesioginio valdymo principą.
Šalis kandidatė	Šalis, kurios paraišką dėl narystės ES oficialiai pripažino Europos Vadovų Taryba.
Taisomoji geba	Komisijos priemonė, naudojama vertinant būsimų pataisų lygį.
Taisomojo biudžeto projektas	Komisijos pasiūlymas iš dalies pakeisti ES biudžetą jo vykdymo metu.
Tarybos įgyvendinimo sprendimas	Dokumentas, kuriuo, remdamasi Komisijos vertinimu, Taryba patvirtina valstybės narės ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą.
Tarpinė įstaiga	Viešojo arba privačiojo sektoriaus įstaiga, kuri administruoja ES fondus vadovaujančiosios institucijos atsakomybe ir vardu.
Tarpinė reikšmė	Kokybinis matmuo, kuriuo vertinama valstybės narės pažanga, padaryta įgyvendinant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytą reformą arba investiciją.

Terminas	Paaiškinimas
Tarpinis mokėjimas	Mokėjimas pagal ES projektą ar programą, atliekamas paramos gavėjui pasiekus sutartyje arba susitarime dėl dotacijos nurodytą tarpinę reikšmę.
Tarptautinė jūrų tyrinėjimo taryba (ICES)	Tarpvyriausybinė jūrų mokslo organizacija, kuri siekia gerinti mokslinį supratimą apie jūrų ir vandenynų būklę ir tausų jų naudojimą ir juo dalytis.
Tarptautiniai audito standartai (TAS)	Tarptautinės buhalterijų federacijos paskelbti finansinio audito standartai.
Tarptautinis termobranduolinis eksperimentinis reaktorius (ITER)	Tarptautinis mokslinių tyrimų projektas, vykdomas ES ir kelių ES nepriklausančių šalių partnerystės pagrindu, siekiant parodyti viso masto branduolių sintezės energijos reaktoriaus mokslines ir technologines galimybes.
Tarpžinybinės konsultacijos	Oficiali procedūra, pagal kurią Komisijos padalinys prašo kitų padalinių patarimo ar nuomonės dėl pasiūlymo.
Tausi žvejyba	Žvejybos praktika, kurią taikant neišeikvojami žuvų išteklių ir mažinamas poveikis aplinkai.
Techninė pagalba	Finansinė parama, skirta padėti suinteresuotiesiems subjektams įgyvendinti ES finansuojamas programas ir projektus.
Teisė į išmoką	Perduodamoji teisė, kurią turėdamas aktyvus ūkininkas gali gauti ES paramą, jeigu ją deklaruoja kartu su tinkamumo finansuoti reikalavimus atitinkančiu žemės ūkio paskirties žemės plotu.

Terminas	Paaiškinimas
Teisingos pertvarkos fondas (TPF)	ES fondas, kurio lėšomis remiamos bendruomenės ir regionai, kuriems perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos turėjo didžiausią finansinį poveikį.
Teisingos pertvarkos mechanizmas (TPM)	ES priemonė, kuria skatinamas perėjimas prie neutralaus poveikio klimatui ekonomikos ir remiamos bendruomenės ir regionai, kuriems pertvarka daro didžiausią finansinį poveikį.
Testavimas nepalankiausiomis sąlygomis	Modeliavimas, skirtas įvertinti konkrečios finansų įstaigos gebėjimui susidoroti su įvairiais krizės scenarijais.
Tiesioginė pagalba / tiesioginė išmoka	Parama, daugiausia su plotu susijusi pagalba, tiesiogiai išmokama ūkininkams iš Europos žemės ūkio garantijų fondo.
Tiesioginės išlaidos	Paramos gavėjo patirtos išlaidos, kurios yra konkrečiai susijusios su ES projektu ar veikla.
Tiesioginis patikrinimas	Informacinio vizito kontekste atlikta valstybės narės bendrųjų nacionalinių pajamų subendrinimo tam tikrų aspektų patikra.
Tiesioginis valdymas	Tik Komisijos vykdomas ES fondo ar programos valdymas, priešingai nei pasidalijamojo valdymo ar netiesioginio valdymo atveju.
Tradiciniai nuosavi ištekliai (TNI)	ES pajamos iš mitybų ir cukraus mokesčių.
Transeuropinis tinklas (TEN)	Tarpvalstybinės transporto, energetikos ar telekomunikacijų infrastruktūros tinklas, sukurtas siekiant remti ir gerinti ES bendrosios rinkos veikimą sudarant palankesnes sąlygas laisvam asmenų, prekių ir paslaugų judėjimui.
Tvarkingumas / teisėtumas ir tvarkingumas	Operacijos arba veiklos atitiktis taikytinoms taisyklėms ir teisės aktams, taip pat bet kokiems sutartiniais įsipareigojimams mastas.

Terminas	Paaiškinimas
Tvirtinančioji institucija (TI)	Įstaiga, valstybės narės paskirta tvirtinti išlaidų ataskaitų ir mokėjimo prašymų tikslumą ir atitiktį.
Ukrainos rezervas	Speciali ES priemonė, pagal kurią teikiama negrąžintina parama ir biudžeto garantijos, kurios gali būti naudojamos Ukrainos priemonei finansuoti.
Užbaigimas	Finansinis atsiskaitymas už ES programą ar fondą, sumokant likutį valstybei narei ar kitai šaliai paramos gavėjai arba susigrąžinant joms išmokėtas lėšas.
Užjūrio asociacijos sprendimas	Sprendimas, kuriuo nustatoma ES ir jos užjūrio šalių bei teritorijų partnerystė siekiant remti jų tvarų vystymąsi ir skatinti ES vertybes ir standartus.
Užjūrio šalys ir teritorijos (UŠT)	Šalys ir teritorijos, kurios nėra ES narės, tačiau yra konstituciškai susijusios su valstybe nare.
Vadovaujančioji institucija (VI)	Nacionalinė, regioninė ar vietos (viešoji ar privačioji) institucija, valstybės narės paskirta ES finansuojamai programai valdyti.
Valdymo ir kontrolės sistema	Su ES išlaidų programomis susijusios kontrolės veiklos vykdymo struktūra.
Valstybės pagalba	Tiesioginė arba netiesioginė valstybės parama įmonei ar organizacijai, suteikianti jai pranašumo prieš konkurentus.
Veiklos lėšų rezervas	Europos struktūrinių ir investicijų fondų išlaidoms skirta biudžeto suma, kuri neišmokama tol, kol nebus pasiekti tam tikri tikslai.
Veiklos rezultatai	Matmuo, kuriuo vertinama, koku mastu buvo pasiekti ES finansuojamo veiksmo, projekto ar programos tikslai ir ar lėšos panaudotos racionaliai.
Veiksmingumas	Vykdant veiklą užsibrėžtų tikslų pasiekimo mastas.

Terminas	Paaiškinimas
Veiksmų programa (VP)	ES finansuojamų veiksmų, atitinkančių Komisijos ir atitinkamos valstybės narės partnerystės susitarime nustatytus prioritetus ir tikslus, įgyvendinimo programa.
Vertinimas pagal ramsčius	Komisijos atliekamas taisyklių ir procedūrų, taikomų netiesioginio valdymo atveju, vertinimas, siekiant užtikrinti, kad ES finansiniai interesai būtų apsaugoti tokiu pat lygmeniu kaip ir tiesioginio valdymo atveju.
Vidaus saugumo fondas (VSF)	ES fondas, kurio lėšomis remiamas policijos bendradarbiavimas ir nusikalstamumo prevencijos ir kovos su juo veiksmai.
Vidutinės ir naujos šalys novatorės	Klasifikacija, taikoma valstybėms narėms, kurių įvertis Europos inovacijų diegimo rezultatų suvestinėje sudaro 70–100 % ES vidurkio (vidutinės) arba mažiau nei 70 % ES vidurkio (naujos).
Vidutinis svertinis tarifas (VST)	Procentinė dalis, kurią taikant valstybės narės bendros PVM pajamos padalijamos jos PVM apskaičiavimo bazei apskaičiuoti. Atsižvelgiama į visus valstybėje narėje taikomus PVM tarifus, kurių kiekvienas nustatomas atsižvelgiant į apmokestinamų sandorių, kuriems jis taikomas, bendros vertės dalį.
Vienas bendras auditas	Kontrolės modelis, pagrįstas idėja, kad, siekiant efektyvumo, kiekvienas aukštesnis kontrolės lygmuo turėtų būti grindžiamas pirmesniu kontrolės lygmeniu, su sąlyga, kad darbas yra patikimas ir tikslus.
Vienkartinės išmokos už plotus sistema (VIPS)	Su plotu susijusių žemės ūkio išmokų sistema, kuri tam tikrose valstybėse narėse buvo taikoma pereinamuoju laikotarpiu. Ją pakeitė bazinė pajamų parama tvarumui didinti.
Viešieji pirkimai	Viešosios įstaigos ar kitos institucijos vykdomas prekių, darbų ar paslaugų pirkimas.

Terminas	Paaiškinimas
Vykdomoji įstaiga	Organizacija, kurią ribotam laikotarpiui įsteigė ir valdo Komisija, kad jos vardu ir atsakomybe atliktų konkrečias užduotis, susijusias su ES programomis ar projektais.
Žalinimas	Klimatui ir aplinkai naudingos žemės ūkio praktikos taikymas. Šiuo terminu paprastai vadinama ir atitinkama ES paramos sistema.
Žemės sklypų identifikavimo sistema (ŽSIS)	Žr. terminą „Žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema (ŽŪPSIS)“.
Žemės ūkio gamybos veiksnių pajamos	Pajamos iš ūkininkavimo, suskirstytos į sudedamąsias dalis (žemę, darbo jėgą ir kapitalą).
Žemės ūkio paskirties sklypų identifikavimo sistema (ŽŪPSIS)	Valstybių narių įdiegta ir remiantis aerofotografijų ar erdvinių fotografijų ortovaizdavimu reguliariai atnaujinama žemės ūkio paskirties žemės duomenų bazė, naudojama teikiant tiesioginės paramos išmokas pagal bendrą žemės ūkio politiką ir atliekant ūkininkų paraiškų tinkamumo finansuoti patikras.
Žemės ūkio plotų stebėjimo sistema (AMS)	Technologija, skirta žemės ūkio veiklai sistemingai stebėti, sekti ir vertinti naudojantis palydovų duomenimis.
Žuvininkystės mokslo, technikos ir ekonomikos komitetas (ŽMTEK)	Komisijos paskirtas ekspertų organas, padedantis įgyvendinti bendrą žuvininkystės politiką.
Žvejybos intensyvumas	Žvejybos poveikis žuvų populiacijoms.
(Išankstinio finansavimo) patvirtinimas	Procesas, per kurį Komisija patvirtina iš anksto finansuojamas išlaidas ir nustato, kiek lėšų lieka išmokėti paramos gavėjui.
„eGrants“	Komisijos internetinė platforma, skirta ES mokslinių tyrimų dotacijoms valdyti per visą jų gyvavimo ciklą.
„InvestEU“	Privačiųjų investicijų telkimo į Europos Sąjungai strategiškai svarbius projektus mechanizmas. 2021 m. jį pakeitė ESIF.

Terminas	Paaiškinimas
„Kūrybiška Europa“	ES programa, pagal kurią remiami kultūros ir kūrybos sektoriai.
„NextGenerationEU“ (NGEU)	Finansavimo priemonių rinkinys, kuriuo siekiama padėti ES valstybėms narėms atsigauti nuo COVID-19 pandemijos ekonominio ir socialinio poveikio.
„REPowerEU“	ES iniciatyva, kuria siekiama panaikinti priklausomybę nuo iškastinio kuro, įvairinti energijos tiekimą ir paspartinti perėjimą prie švarios energijos.
